



Molde kommune
Rådmannen

Melding om vedtak KST 68/14

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset
6404 Molde

Deres ref:
2014/4388/SIHO/
310

Vår ref:
2014/3089

Saksbeh:
Eirik Heggemsnes,

Arkivkode:
002/&23

Dato:
12.11.2014

Kommunereformen - Molde kommunes prosess for det videre arbeidet

Viser til brev av 15. oktober 2014.

Molde kommunestyre behandlet «Kommunereformen – Molde kommunes prosess for det videre arbeidet» (sak 68/14) i møte 16. oktober 2014.

Molde kommunestyre gjorde følgende enstemmige vedtak:

«Molde kommunestyre tar til følge foreslåtte prosessplan i denne saken som grunnlag for kommunens videre arbeid med kommunereformen med følgende endring:

Formannskapetets medlemmer velges som politisk arbeidsgruppe.»

Saksutredningen til Molde kommunestyre er lagt ved.

Kommunalsjef Eirik Heggemsnes er oppnevnt som kommunens kontaktperson i reformarbeidet.

Arne Sverre Dahl
Rådmann

Eirik Heggemsnes

Dokumentet er elektronisk godkjent



Saksframlegg

Kommunereformen - Molde kommunes prosess for det videre arbeidet

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
87/14	Plan- og utviklingsutvalget	30.09.2014
27/14	Drift- og forvaltningsutvalget	06.10.2014
98/14	Molde formannskap	07.10.2014
68/14	Molde kommunestyre	16.10.2014

Rådmannens til innstilling

Molde kommunestyre tar til følge foreslåtte prosessplan i denne saken som grunnlag for kommunens videre arbeid med kommunereformen.

Saksopplysninger

Bakgrunn: 1.1 Stortingets vedtak fra 18.juni 2014

Stortinget gjorde 18.juni i år et vedtak som innebærer at det skal gjennomføres en kommunereform i Norge. Siktemålet er at stortinget skal behandle forslag til ny kommunestruktur og evt. nye oppgaver våren 2017. Regjeringa inviterer nå alle kommunene til å starte samtaler med nabokommuner og avklare om det er aktuelt med sammenslåing. Under Stortingets behandling i saken ble dette arbeidet som nå stor foran oss betegnet som den største moderniseringen av offentlig sektor på 50 år.

Denne saken har ikke til hensikt å legge opp til noen konklusjoner på kommunestruktur i Romsdalsregionen. Saken er tenkt som et utgangspunkt for de første politiske drøftingene i Molde kommune om prosess og veien videre i kommunens arbeid med kommunereformen. I tillegg skal saken gi oversikt over de fakta som er knyttet til reformen, og de forutsetninger som er skissert fra Stortingets side.

1.2. Kort historikk og status for dagens kommuneinndeling.

Da formannskapslovene ble innført i Norge (1.januar 1838) ble den kommunale inndelingen gjort med bair i daværende prestegjeld. Landet ble da inndelt i 392 kommuner. Etter hvert ble det flere og flere kommuner som følge av oppdelinger, og i 1930 var landet delt inn i alt 747 kommuner.

Nye kommunikasjonsmønstre hadde stor betydning da arbeidet med å finne en hensiktsmessig inndeling av kommune-Norge ble satt i gang i 1950-åra. Schei-komiteen gikk gjennom hele kommunestrukturen, og foreslo flere hundre sammenslåinger. De fleste ble vedtatt av Stortinget og gjennomført. Kommunesammenslåinger fortsatte utover 1960-tallet,

og i 1972 var det i alt 444 kommuner igjen. På tross av evaluering av kommunestrukturen på 1990-tallet (Christiansen-utvalget), har det skjedd relativt få endringer i kommuneinndelingen i nyere tid. Antall kommuner er i dag 428. I Møre og Romsdal fylke var det 67 kommuner i 1963, mens tallet i dag er 36.

Landets kommuner har i perioden etter siste kommunereform (1964) blitt tillagt vesentlig flere og større oppgaver og ansvar enn tidligere. Denne utviklingen ser ut til å fortsette framover også i den nå vedtatte kommunereformen.

Dagens norske kommuner er i motsetning til mange kommuner ellers i Europa, generalistkommuner med stor oppgaveportefølje der både små og store kommuner har de samme oppgavene. Kommunene varierer betydelig i innbyggertall og geografisk størrelse. De 100 største kommunene har ca. 75% av landets innbyggere. 228 av landets kommuner er i Kostra-sammenheng definert som små med under 5000 innbyggere. 147 kommuner er definert som mellomstore med fra 5000-20000 innbyggere, og 53 kommuner, deriblant Molde, er regnet som store med over 20000 innbyggere.

1.3. Mål for kommunereformen.

Følgende mål er skissert i kommuneproposisjonen for kommunereformen:

- 1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne.
Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.*
- 2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling.
Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal- og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.*
- 3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner.
Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og næringssammensetting. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.*
- 4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.
Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.*

1.4. Tidsperspektiv for de ulike prosessene i kommunereformen.

Følgende prosesser er skissert:

- Juni 2014: Stortingsbehandling av mål for- og det videre opplegget for arbeidet med kommunereformen.

- Høst 2014 - Vår 2016: Regionale prosesser med kommunene, fylkesmenn og KS. Oppsummeres av fylkesmennene høst 2016.
- Juni 2015: Regjeringen legger fram forslag om hvilke oppgaver fremtidens kommuner skal ha.
- Juli 2015 - mai 2016: Kommunale vedtak om sammenslåing.
- Mai 2016: Kongelige resolusjoner om sammenslåing av de kommunene som har vært tidligst ute med vedtak.
- Juni 2017: Stortingsbehandling av proposisjoner om ny kommunestruktur og nye oppgaver for kommunene.

1.5. Andre forhold som er skissert fra Stortinget og departementet (KMD).

- De regionale prosessene skal ledes av de ulike fylkesmennene. KS inviteres til samarbeid.
- Som et alternativ til store lokale utredninger vil departementet (KMD) utarbeide standardiserte faktaoppsett med viktige tallsammenstillinger for at kommunene skal kunne lage egne utfordringsbilder. I denne sammenheng vil det også bli laget egen veileder til kommunalt bruk, denne skal være ferdig tidlig høst 2014. Videre vil KMD lage et opplegg for lokale spørreundersøkelser som et alternativ til folkeavstemminger dersom dette er ønskelig. KMD kan gi kr. 100.000 i støtte til hver kommune til informasjons- og høringsprosesser. Dette forutsetter at prosesser gjennomføres og at det fattes vedtak om den videre veien for den enkelte kommune.
- Spørsmål om grensejusteringer mellom kommuner og deling av kommuner er spørsmål som forutsettes tatt opp i den samme prosessen som nå starter opp. Det er også lagt opp til å legge til rette for prosesser på tvers av dagens fylkesgrenser.
- KMD vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåing etter en fast modell hvor det ytes mellom 20 – 60 millioner kroner avhengig av antall innbyggere og antall kommuner i de ulike sammenslåingene.
- Sammenslåtte kommuner med over 10000 innbyggere vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til ny kommune. Støtten vil variere fra 5-30 millioner kroner avhengig av kommunestørrelse.
- Nye sammenslåtte kommuner får beholde inndelingstilskuddet, dvs. at baistilskudd og evt. regionalpolitiske tilskudd i rammeoverføringene beholdes som om det var det antall kommuner som var før sammenslåingen. Dette beholdes i 15 år før det trappes ned over 5 år.
- KMD vil sende ut et lovforslag på høring, og som innebærer at kommunens låneopptak og langsiktige låneavtaler i den nærmeste tiden må godkjennes av fylkesmannen. Dette for å hindre strategiske tilpasninger eller disposisjoner i forkant av reformen.
- KMD vil utrede en lovhemmel som gir mulighet til å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller der kommuner grunnet avstander ikke vil slå seg sammen.

2.1. Vurdering – Er det behov for en kommunereform i Norge?

I debatten kring framtidig kommunestruktur er det forskjellige oppfatninger av det faktiske behovet for en kommunereform. Det er imidlertid ingen tvil om at det norske samfunnet har gjennomgått store endringer siden forrige strukturgjennomgang på 1960-tallet. Mange av disse endringene har påvirket rammebetingelsene for kommunenes virke. Her må nevnes sentrale utviklingstrekk som også vil få konsekvenser for den framtidige utviklingen:

- Jevn befolkningsvekst med økende sentralisering med betydelig flere innbyggere i de større kommunene, samtidig som det er en betydelig nedgang i innbyggertall i kommuner med mindre enn 4000 innbyggere. Stor arbeidsinnvandring de siste årene har gitt nye utfordringer.
- Alderssammensetningen i kommunene var tidligere mer lik, mens det nå er mer variasjoner, selv om antall eldre over 67 år stiger, og vil stige framover over hele landet. Antall eldre vil etter prognosene fordobles innen 2040, og gi store utfordringer for kommunene, og trolig aller mest for de mindre kommunene.
- Globalisering som bl.a. har bidratt til nedbygging av tradisjonell industri, og vekst innen kompetanseintensive næringer, og da næringer som i størst grad har utviklet seg i de større byene.
- Nye arbeidsformer og ny teknologi har gitt høyere krav til utdanning og kompetanse i befolkningen. Betydelig økt bruk av digitale verktøy preger også i stor grad offentlig sektor.
- Transportinfrastrukturen har endret seg svært mye, og gitt innbyggere og næringsvirksomheter kraftig økt rekkevidde. Økt mulighet for pendling har gitt større arbeids-, service- og bo-regioner, og mer regional integrasjon. Utviklingen har ført til at det nå i mange områder av landet er mindre samsvar

mellom de administrative- og de faktisk funksjonelle inndelingene. De fleste funksjonelle samfunnsutviklingsområdene dekker i dag flere kommuner, og de fleste innbyggere og bedrifter lever i dag sine liv uavhengig av kommunegrenser. En snakker nå om en helt annen aktiv bruk av en arbeids-, service- og bo-region enn tidligere. Service og fritidsaktiviteter er i dag vesentlige i forhold til innbyggernes oppfatning av hvilken region de lever i. Lokal identitet er ikke lenger nødvendigvis knyttet til egen kommune, men mer til eget bomiljø, grend, tettsted, eller som del av en større region.

- De siste 50 årene har en sett en betydelig videreutvikling av velferdsstaten med stadig flere offentlige tjenester. Tidligere var den kommunale oppgaveporteføljen svært begrenset sammenlignet med dagens omfattende oppgaver. Dette krever stadig mer økt og spesialisert kompetanse, men også mer kapasitet. Innbyggernes forventninger og krav til det offentlige har økt betydelig, og vil sannsynligvis øke ytterligere for kommende generasjoner. Økt rettsliggjøring og økt og sterkere statlig styring av kommunene øker også kravet til lokal kompetanse, samtidig som det reduserer den lokale politiske handlefriheten.
- Stor økning i bruk av interkommunalt samarbeid som verktøy for å møte krav og behov fører også til mindre direkte politisk styring i den enkelte kommune. Molde kommune er i dag i ca. 60 forskjellige interkommunale samarbeidsrelasjoner.

Uansett hva en måtte mene om hovedelementet i kommunereformen, nemlig større og mer robuste kommuner i Norge, så viser siste tiårs utvikling sammen med de utviklingstrekk vi ser framover, at det norske samfunnet har behov for en grundig gjennomgang av kommunestrukturen. Stortinget har i sin behandling understreket at det er et utredningsansvar for alle kommuner. KMD har videre tolket dette til at alle kommuner skal utrede og gjøre vedtak om sammenslåing eller ei innen våren 2016. Ser en dette i lys av hovedmålene i kommunereformen, så er dette sterke signal fra sentrale styremakter.

2.2. Molde kommunes rolle i Molderegionen – i dag-, og i den framtidige kommunestrukturen.

Når en i dag diskuterer innholdet i kommunereformen er det stor grad av enighet om behovet for å vurdere kommunestrukturen, men det gis samtidig uttrykk for at en ser mindre grunn til å gjøre endringer når det gjelder egen kommune. Dette synet gjenspeiles i den offentlige debatt og i lokale medier.

Molde kommune har siden 1742, da stedet fikk bystatus, utviklet en sentral rolle i Molderegionen og i fylket. Kommunen er i dag regionsenter for kommunene i regionen, og har ambisjoner om å være regionsenter også i framtida, uavhengig av hvilken ny kommunestruktur som måtte komme i regionen. Hva da med Molde kommunes rolle framover, hva tror vi er det beste for egen kommunes del og hva vil være det beste for regionen? Rådmannen ser dette som et svært viktig og stort spørsmål, og forutsetter at endelige konklusjoner må treffes på mer omfattende grunnlag og prosesser enn historiske fakta og dagens situasjon.

Molde kommune med sin vel 26000 innbyggere er befolkningsmessig så stor, og har en kommuneorganisasjon som er så stor at grunnlaget for å eksistere videre som kommune i nåværende form er godt. Det er likevel ikke sikkert at dette er det mest fornuftige valget for framtida.

Molderegionen er i dag omtalt og bundet sammen på flere måter. Dette gjelder historikk, kommunikasjoner, dialekt, næringsliv og øvrig infrastruktur for å nevne noe.

Molde kommune er avhengig av sitt omland, og omlandet med de øvrige kommunene i Molderegionen er avhengige av Molde. Innbyggerne i regionen beveger seg fritt og mye over kommunegrensene mye i forbindelse med skolegang, arbeid, handel, service og fritid. Bare i forbindelse med arbeid pendler det hver dag 5400 personer inn til Molde. Av disse

kommer ca. 3400 fra nabokommunene i ROR-området. Fra Fræna kommune alene pendler ca. 1500 personer inn til arbeid i Molde hver dag. Tar vi med kommunene Averøy og Gjemnes økes tallet med ytterligere ca. 400 inn-pendlere.

Grunnlaget for denne innpendlingen ligger i det allsidige næringslivet i Molde kommune. Molde kommune har fylkets nest høyeste arbeidsplassindeks med 124%, bare Ulstein kommune ligger så vidt foran. Ut i fra denne situasjonen kan vi si at store deler av livsgrunnlaget til innbyggerne i nabokommunene skapes i Molde. Det er også stor grad av utpendling fra Molde til nabokommunene med ca. 2000 personer hver dag, der ca. 350 av disse har sitt arbeidssted i Fræna kommune. Slik sett skaper mange av Molde kommunes innbyggere sitt livsgrunnlag i nabokommunene.

Som eksempel på at arbeids- bo- og service-regionene utvides, ser vi at det hver dag reiser 140 personer fra Molde til Ålesund på arbeid mens 145 reiser motsatt veg, og ca. 100 personer til Kristiansund mens 230 reiser fra Kristiansund til Molde i samme ærend.

Samarbeidsklimaet mellom kommunene i Molderegionen oppleves som godt. Samarbeidet er formalisert gjennom ROR. (Rådmenn og Ordførere i Romsdal). Dette samarbeidet resulterer i stor grad av samarbeid om tjenesteyting til innbyggerne, likeså som pådriver og gjennomfører for større infrastrukturprosjekt i regionen.

Hva skjer i ROR med tanke på kommunereformen?

I ROR er det nå startet et prosjektarbeid med tanke på framtidig kommunestruktur i regionen. Dette arbeidet er godt forankret i kommunene, der Molde kommunestyre vedtok sin tilslutning til dette arbeidet i PS-18/14 i sitt møte i april d.å.

Mål for dette arbeidet er vedtatt i medlemsmøtet i ROR, og har følgende formulering:

Effektmål:

Utredningen skal gi et tilstrekkelig faktagrunnlag for at hver av ROR-kommunene kan gjøre sine valg om framtidig kommunestruktur i løpet av perioden mai 2015-2016.

Resultatmål:

- *Utredningen skal fokusere på de 4 målområdene for reformen – hvordan få til:*
 - *Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling*
 - *Gode og likeverdige tjenester*
 - *Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner*
 - *Styrket lokaldemokrati*
- *Utredningen skal utrede ulike modeller for Romsdalskommunene hvor alle alternativene inneholder minst 2 kommuner*
- *Utredningen skal være egnet som fakta- og prosessdokument for lokale beslutninger i de enkelte kommuner*
- *Utredningen skal ende opp i en sluttrapport som legges fram for kommunestyrene til behandling*

Det er videre vedtatt at en ekstern aktør leies inn til å gjøre utredninger på alternativer for kommunestruktur i ROR. Utredningen skal bygges på følgende forutsetninger:

- Utredningen skal i størst mulig grad bruke det statistikkgrunnlag m.m. som lages sentralt av KMD og statistikk fra Møre og Romsdal Fylkeskommune.
- Utredningen skal ta opp i seg premissene som gis sentralt fra Ekspertutvalget og KMD.
- Kommunene selv skal ha ansvaret for prosess og involvering i egen kommune.

En ekstern vurdering av alternativer for kommunestruktur i regionen skal etterfølges av diskusjoner der politikere og administrasjon og arbeidstakere i alle kommunene engasjeres. Dette vil også skape engasjement blant innbyggerne. Det må legges opp til at alle som ønsker det kan komme med innspill. Det er vedtatt avsetning av midler til å gjennomføre prosjektarbeidet.

I lys av det arbeidet som skal gjennomføres i ROR-regi, ser rådmannen det som særdeles viktig at Molde kommune får samordnet og integrert sitt arbeid inn i prosjektarbeidet i ROR. Her kan nyttige innspill fra andre kommuner og ekstern utreder-kompetanse gi nyttige bidrag til Molde kommunes eget arbeid fram til nødvendige konklusjoner og vedtak skal foreligge våren 2016. Rådmannen vil derfor sørge for at Molde kommune drar mest mulig nytte av det utredningsarbeidet som nå skjer i ROR.

Dette samarbeidet må videreutvikles og videreføres uavhengig av den framtidige kommunestrukturen i regionen, med mindre det skulle komme en løsning der alle kommunene i regionen går sammen om en ny «Romsdal kommune». En slik storkommune ville få ca. 62000 innbyggere dersom vi innlemmer alle ROR-kommunene.

I den videre prosessen om framtidig kommunestruktur i Molderegionen er det viktig at Molde kommune har en åpen tilnærming og åpen dialog og prosess for også å kunne vurdere opprettelsen av en større regionkommune der Molde inngår. Utgangspunktet her bør være å få til en bærekraftig og robust storkommune i tråd med kommunereformens målsetting. En slik framtidig storkommune må samsvare godt med innbyggernes og næringslivets oppfatning av «hverdagsregionen» i vårt område, og må også samsvare med det vi i dag ser på som et felles arbeids-, bo- og service-område i regionen. Storkommunen må være robust og kompetent nok til å møte framtidige behov og forventninger hos innbyggerne, samtidig som den gir grunnlag for en helhetlig og bærekraftig lokal utvikling i konkurransen med andre regioner i landet.

2.3. Interkommunalt samarbeid i dag og framover de nærmeste årene.

Molde kommune har i dag formelle samarbeid på nesten 60 ulike områder med en eller flere av våre nabokommuner. Dette er svært omfattende og ressurskrevende i og med at Molde er vertskommune for det meste av dette samarbeidet. Samarbeidet gir også gevinster i form av større og mer robuste fagmiljøer i regionens kommuner. Interkommunalt samarbeid kan i mange sammenhenger være en fornuftig måte å løse ulike tjenesteoppgaver på. I den senere tid har slike samarbeidsformer imidlertid fått kritikk for å skape et demokratisk underskudd eller å være delvis utenfor demokratisk kontroll. Med tanke på kommende

prosesser kring kommunereformen og mulig nye kommunekonstellasjoner i nær framtid, vil rådmannen ikke se det som naturlig å ta initiativ til nye interkommunale løsninger med mindre det viser seg å være tvingende nødvendig eller som gir en tydelig vinn-vinn situasjon for alle deltakerne.

I denne sammenheng kan også nevnes at, uten å være en del av det interkommunale samarbeidet, så gir Molde kommunes tjenesteapparat, særlig innenfor helse, tjenester til en stor del innbyggere i andre kommuner som benytter seg av legetjenester og fysioterapitjenester mens de er i Molde på arbeid og skole.

Skulle framtidens kommunestruktur føre til at Molde kommune fortsetter som egen kommune som nå, vil det være nødvendig med endringer i regelverk og inntektssystem for å gi mulighet til å kreve betaling fra nabokommuner i slike situasjoner. I dag er ikke dette mulig for helse- og omsorgstjenester, mens det for barnehageområdet og deler av sosialtjenesten er mulig.

3.1. Prosessen videre.

Kommunereformen er i kraft av foreliggende Stortingsvedtak et nasjonalt oppdrag for landets kommuner, noe også oppdragsbrevet fra kommunalministeren bekrefter. (Se vedlegg.)

Molde kommune skal nå gjennomføre en prosess som skal svare ut de sentrale føringene i kommunereformen samtidig som vi skal konkludere med hva vi mener er den beste løsningen med tanke på framtidig kommunestruktur i vår region. Dette skal skje samordnet med prosessen i ROR. Vi skal her ivareta vårt forhold til våre nabokommuner på en slik måte at vi skal kunne ha samkvem og samarbeid videre i uminnelige tider uavhengig av resultatet av kommunereformen.

Molde kommune er sammen med Ålesund og Kristiansund kommuner blitt invitert inn i et samarbeidsprosjekt med Møre og Romsdal fylkeskommune; «Byen som regional motor». Sentrale- og regionale myndigheter ser i dette byens verdi som drivkraften i en region, og satser nå store ressurser for å videreutvikle de tre største byene i fylket til enda sterkere «motorer» i sine regioner. Molde kommune må sette dette prosjektarbeidet i sammenheng med kommunereformens målsetting om større og mer robuste kommuner.

- Er det nok å være motor og drivkraft for regionens utvikling, eller kan dette skje enda bedre ved opprettelse av en stor regions-kommune?
- Hvordan skal vi i så fall agere i denne prosessen?
- Skal Molde kommune avvente innspill og initiativ fra en eller flere av våre nabokommuner?
- Skal Molde kommune være aktiv og ta initiativ overfor nabokommuner, og i så fall hvilke av disse kommunene skal vi ta initiativ overfor?
- Hvordan skal kommunens rolle i ROR-samarbeidet preges av denne prosessen?
- Mener ROR det samme som Molde kommune, og i så fall skal vi samarbeide om utredninger og konsekvensanalyser?

I nærmeste framtid må en rekke spørsmål avklares. Slik rådmannen ser det må prosessen framover være åpen og inkluderende, også i forhold til våre nabokommuner. Prosessen som nå foreslås for det videre arbeidet må kunne ut i konklusjoner med tanke på framtidig kommunestruktur i Molderegionen. Prosessen må kunne endres undervegs ved behov, slik

at alle forhold vedrørende framtidig kommunestruktur blir belyst på best mulig måte. Vi må også klargjøre hvilken intern involvering som skal prege prosessen. Involvering av innbyggerne med tanke på hva de mener om framtidig kommunestruktur vil her være svært viktig. Dette kan gjøres gjennom informasjon i media og kommunens nettportaler, folkemøter og innbyggerundersøkelser.

Rådmannen ser det som svært viktig at vi får til en god forankring av arbeidet både politisk og i administrasjonen. Nødvendige avklaring må kunne tas forløpende i riktig politisk forum, alt etter temaets karakter. Formannskapet og kommunestyret må ha prosessen på agendaen på alle sine møter. Når en evt kommer så langt i prosessen at en kommer i en forhandlingsposisjon med nabokommuner, bør det opprettes et eget forhandlingsutvalg.

På dette grunnlag foreslås følgende:

Prosess i perioden høst 2014 – vår 2016

I Molde kommune ser man for seg å gjennomføre følgende aktiviteter og prosesser, under forutsetning av at ressurser prioriteres til dette. Det vil bety at noen andre viktige saker og prosesser må vente til etter våren 2016.

Aktivitet / prosess	Tid
<p>Det er et krav fra Fylkesmannen at det oppnevnes en kontaktperson i hver kommune. Rådmannen foreslår også at det oppnevnes en politisk arbeidsgruppe med en person fra hvert politiske parti, og slik sikre bred politisk forankring i prosessen. Vedtak i kommunestyret.</p> <p>I tillegg velges en administrativ medarbeider som koordinerer administrativt og praktisk arbeid i prosessene.</p>	Høst 2014
<p>Lokale og regionale folkemøter gjennomføres. Folkemøtene kan inneholde ulike tema, alt fra hva innbyggere mener generelt om reformen, til å belyse hva reformen kan bety innen ulike områder som samferdsel, næringsliv, kulturliv, frivillig arbeid, politisk arbeid, kommunale tjenester til innbyggerne m.m.</p>	Vinter / vår 2015
<p>Utarbeide informasjon og formidle fakta på kommunens hjemmesider, og i media når det er aktuelt.</p>	Vinter / vår 2015
<p>Bidra til å få gjennomført utredninger som er nødvendige for prosessene.</p>	Vinter / vår 2015
<p>Gjennomføre en innbygger-undersøkelse som KMD vil utarbeide og som vil være tilgjengelig på nettet.</p>	Juni 2015
<p>Invitere til dialogprosess mellom kommunene i Molderegionen. Samlet dialog, og dialog enkeltvis med hver kommune.</p>	Høst 2015
<p>Gjennomføre opplæring av folkevalgte med spesiell vekt på kommunereformen og fremtidsutfordringer.</p>	Etter valget høsten 2015
<p>Utarbeide forslag til framtidig kommunestruktur.</p>	Vinter 2016
<p>Fremme sak i kommunestyret.</p>	Innen 30. april 2016
<p>Vedtak i kommunestyret og oversende sak til Fylkesmannen.</p>	Innen 1. juli 2016
<p>I hvert kommunestyre skal det foreligge en referatsak om hva som skjer i prosessene.</p>	Hele perioden høst 2014 – sommer 2016

3.2. Konklusjon.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal vil ha en sentral koordinerende rolle i arbeidet med kommunereformen i vårt fylke. Molde kommune vil i denne sammenheng følge de signaler og prosesser som fylkesmannen legger opp til. Likeså å bruke fylkesmannen som kompetent veiler i prosessen. (se vedlagt materiale fra fylkesmannens oppstarts-samling for kommunereformen)

Molde kommune vil kunne få tildelt kr. 100.000 for å gjennomføre prosessen framover. Disse midlene bør brukes til informasjonsarbeid og høringsprosesser, gjennomføring av folkemøter og til dialogmøter med våre nabokommuner.

Denne saken i seg selv vil på nåværende stadium ikke gi noen umiddelbare økonomiske eller juridiske konsekvenser. Det videre arbeidet med kommunereformen vil avhenge av omfanget av de videre prosesser, men slik rådmannen ser det vil dette kreve en god del politiske og administrative ressurser.

Rådmannen ser det som naturlig at plan- og utviklingsavdelingen ved kommunalsjefen får ansvaret for den praktiske gjennomføringen av prosessen og ansvaret for saksforberedelsene til politisk nivå. Rådmannen forventer forståelse for at dette kan føre til andre oppgaver må vike plass i kommende prosessperiode med kommunereformsarbeidet.

Molde kommune, slik rådmannen ser det, har en organisasjon om trolig er så stor og robust at det er et godt grunnlag for å kunne ha den kompetanse og kapasitet som vi trenger som kommune på kort- og mellomlang sikt.

Framtidas usikkerhet med tanke på hva som kreves av oss som kommune fra innbyggerne og sentrale myndigheter er imidlertid svært usikkert. Det er derfor ikke sikkert at det å fortsette som dagens kommune er det mest fornuftige valget. For samfunnet Molde og Molderegionen er det derfor viktig å ha en dialog på hvilke muligheter og styrker en endret kommunestruktur kan gi. Dette særlig fordi regionen trolig vil møte en sterkere konkurranse fra andre regioner nasjonalt og kanskje internasjonalt i framtida.

Dialogen med våre nabokommuner må derfor være åpen om muligheten av etablering av en større byregions-kommune kan bli resultatet av en endret kommunestruktur i vår region. Vi må også se på andre alternativ til en storkommune, der det kan være naturlig å se mot de kommunene det er mest samarbeid med i dag, og der det både demografisk og geografisk vil være gode muligheter for alternative sammenslåinger. Rådmannen ser her for seg Fræna kommune som naturlig partner, men ser også mulighet for å gå videre til Eide kommune i en sammenslutning der Eide, Fræna og Molde blir en ny kommune.. Prosessen framover med sine utredninger vil vise hva den endelige konklusjonen blir.

Arne Sverre Dahl

Vedlegg

- 1 Bestillingsbrevet fra kommunalministeren
- 2 Fylkesmannens oppstartsmøte
- 3 Utdrag fra fylkesstatistikken 2013